

REFERAT Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget 2018-2021 d. 26-08-2021

Mødedato Torsdag d. 26. august 2021 kl. 00:00

Mødested mødelokale C, Ullasvej 23, Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Dialogmøde med frivillige og foreninger.....	5
Anmodning om landzonelokalplan for Kjøllegaard i Østermarie.....	8
Igangsætning af planlægning for Bornholms Rådhus, afdeling Knudsker.....	12
Indkaldelse af idéer og forslag til Kjærenæsgrunden.....	16
Pulje til boligudvikling.....	20
Kvartalsvis orientering om status vedrørende bopælspligten på Bornholm.....	23
Informationsaktiviteter om Energiø, herunder borgermøde.....	27
Budget 2022, korrektioner som følge af lov- og cirkulæreprogrammet.....	32
Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden for 2022.....	35
Anlægsbevilling til salg af byggegrund beliggende Svanekevej, Rønne.....	37
Evalueringsrapport af DASK og status på understøttende skoleindsatser.....	40
Orientering fra formanden.....	50
Eventuelt.....	52
Lukket.....	54
Lukket.....	55
Lukket.....	56
Lukket.....	57
Lukket.....	58

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsorden

00.01.00P35-0099

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	1	

Fraværende

Linda Kofoed Persson, Søren Schow

Bemærkninger til dagsordenen

Ingen.

Punkt 2: Dialogmøde med frivillige og foreninger

Åbent punkt

2 Dialogmøde med frivillige og foreninger

00.15.00G01-0026

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	2	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

Som led i Kommunalbestyrelsens strategi for frivillighed og partnerskaber 2020-22, gennemfører hvert af de faste politiske udvalg årlige dialogmøder med frivillige og foreninger. Møderne planlægges i tæt samspil med Frivillig Forum Bornholm (FFB).

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- udvalget med de deltagende repræsentanter for foreningslivet drøfter de på forhånd modtagne emner til dialogmødet.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:

Drøftet.

Sagsfremstilling

Der er tilmeldt 8 deltagere til dialogmødet, bestående af bestyrelsen for Frivillig Forum Bornholm (FFB), her med navn og hvilke foreninger, de repræsenterer i FFB:

- Steffen Gerdes, formand (Bornholmske Samlere)
- Esben Ørberg, næstformand (Bornholmske Borgerforeningers Samvirke)
- Irene Dunker, kasserer (Ældresagen på Bornholm)
- Bente Helms, kommunalbestyrelsens repræsentant
- Birgitte Eybye Nielsen, Bornholms Regionskommune (sundhed)
- Birthe Petersen, Aktivitetscenter Hasle
- Lars Greve, Multihuset Østerlars
- Niels Chresten Andersen, FFB sekretariatet (BRK)

Emner, der er fremsendt foreningerne:

1. Byggesagsbehandling, gebyrer:

På forårets generalforsamling i Bornholmske Borgerforeningernes Samvirke, BBS, blev samvirket kraftigt opfordret til at foreslå regionskommunen, at borgerforeninger og andre almennyttige foreninger fritages for at skulle betale for byggesagsbehandling i f.eks. sager vedr. legepladser, saunaer og andre almennyttige etableringer.

Foreningerne gør et stort stykke arbejde for at skaffe fondsmidler og tilføjer derved Bornholm en stor værdi. BBS mener, at regionskommunen bør påskønne denne frivillige indsats

i de 28 bornholmske lokalsamfund ved at sænke eller helt sløjfe gebyr for byggesagsbehandling, når en borgerforening søger om denne type små-etableringer. Vi er desuden bekendt med, at regionskommunen er presset med hensyn til personalemæssig kapacitet, men ikke desto mindre må vi opfordre til, at selve sagsbehandlingen tilføres ressourcer, som kan dæmpe, ikke blot befolkningens utilfredshed i almindelig, men også borgerforeningernes i særdeleshed (Bornholmske Borgerforeningers Samvirke)

2. Responstiden ved henvendelse fra borgerne:

En afklaring på, hvorledes BRK har tænkt sig at forbedre responstiden ved henvendelser fra borgere. Hvis det ønskes, kan jeg fremlægge flere eksempler på henvendelser fra Svaneke, som er forblevet ubesvaret (eller mangler opfølgning) i årevis. Det er dybt frustrerende at opleve, når man i "skåltaler" fremhæver vigtigheden af borgerinddragelse. (Byforeningen Svaneke Venner)

3. Byudvikling:

Hvordan sikrer man sig hjælp fra planlægger (arkitekt, konsulent eller andet), i forbindelse med byudviklingsprojekter (Byforeningen Svaneke Venner).

4. Udvikling af bosætningsattraktivitet:

Hvordan vil man sikre en udvikling i de små kystbysamfund, hvor der ikke er bopælspligt? Byerne er ved deres beliggenhed i sig selv attraktive, mange vil gerne bo med havudsigt. Kan nybyggeri reserveres fastboende, eller må vi se i øjnene, at al fremtidig byggeaktivitet er sommerhus-/flexboliger (hvis vel at mærke bopælspligten ikke genindføres.)

Når der bygges nyt, bør der tænkes i alternative CO2-venlige byggematerialer såsom træ. På Bornholm er der også ønske om flere lejeboliger og ældrekollektiver.

(Listed Borgerforening)

5. Listed:

Hvornår kommer det forventede udspil om en ny bevarende lokalplan for Listed? Hvordan går det med juridisk at afklare spørgsmålet om fredningen af de grønne område ved havnen? Bortset fra havnens areal og fodboldbanen har vi ikke andre områder i Listed til fælles brug og samling. (Listed Borgerforening)

6. Lokaleproblematik:

Alle Folkeoplysende foreninger har via Folkeoplysningsloven mulighed for at få anvist kommunale lokaler vederlagsfrit til foreningsbrug. Ældre Sagen og patientforeninger er stillet helt anderledes. - Der skal betales hver gang.

Der er flere kommuner der stiller lokaler vederlagsfrit til rådighed for det samlede foreningsliv uden der skeles til lovgrundlag - helt sikkert ud fra devisen om, at det frivillige foreningsliv er en aktiv medspiller for det sociale liv i kommunen - uanset om der er tale om folkeoplysende foreninger eller patientforeninger etc.

Kan der på Bornholm findes en politisk løsning, der sikrer at foreninger, der ikke er folkeoplysende kan ligestilles med de folkeoplysende foreninger i forhold til adgang til brug af kommunale lokaler? (Ældresagen)

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 3: Anmodning om landzonelokalplan for Kjøllergaard i Østermarie.

Bilag

Vedr. landzonelokalplan

Projektide Lyrbyvej 31 - Kjøllen

Maaleblad_-_jnr2021-102 (1)

Konfliktsøgning Lyrbyvej 32, Østermarie

Åbent punkt

3 Anmodning om landzonelokalplan for Kjøllegaard i Østermarie

01.02.05P21-0507

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	3	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

Kjøllegaard i Østermarie ønskes anvendt til kulturelle formål. Den foreliggende projektidé forudsætter, at der tilvejebringes et kommuneplantillæg og en lokalplan. Som første skridt i en mulig planlægning kan Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutte at indkalde ideer og forslag fra offentligheden.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- der indkaldes ideer og forslag fra offentligheden i en periode på tre uger forud for stillingtagen til igangsættelse af planlægningsarbejdet.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:
Godkendt.

Sagsfremstilling

Anmodning om landzonelokalplan

Roald Bergmann har i mail af 12. juli 2021 anmodet Bornholms Regionskommune om at tilvejebringe en landzonelokalplan, der kan gøre det muligt at realisere et ambitiøst projekt, der henover de kommende år skal forvandle Kjøllegaard på Lyrbyvej 32 i Østermarie til et kreativt center for fordybelse, produktion, udfoldelse og fællesskab på tværs af alle kreative brancher.

Projektidéen

Miriam Bergmann og Roald Bergmann har overtaget Kjøllegaard, Lyrbyvej 32 i Østermarie. De ønsker at omdanne ejendommen til kreative og grønne rammer, der kan fungere som et fristed for litteratur, musik & lyd, film & tv, kunst & design, undervisning, frivillighed og bæredygtighed. Stedet skal både drives af ejerne selv samt af frivillige, betalte medarbejdere, foreninger og firmaer. Det er visionen, at der skal etableres faciliteter for både etablerede professionelle, studerende, nye talenter og nysgerrige gæster. - En grundigere idébeskrivelse er bilag til denne sagsfremstilling.

Planlægningsmæssige betragtninger

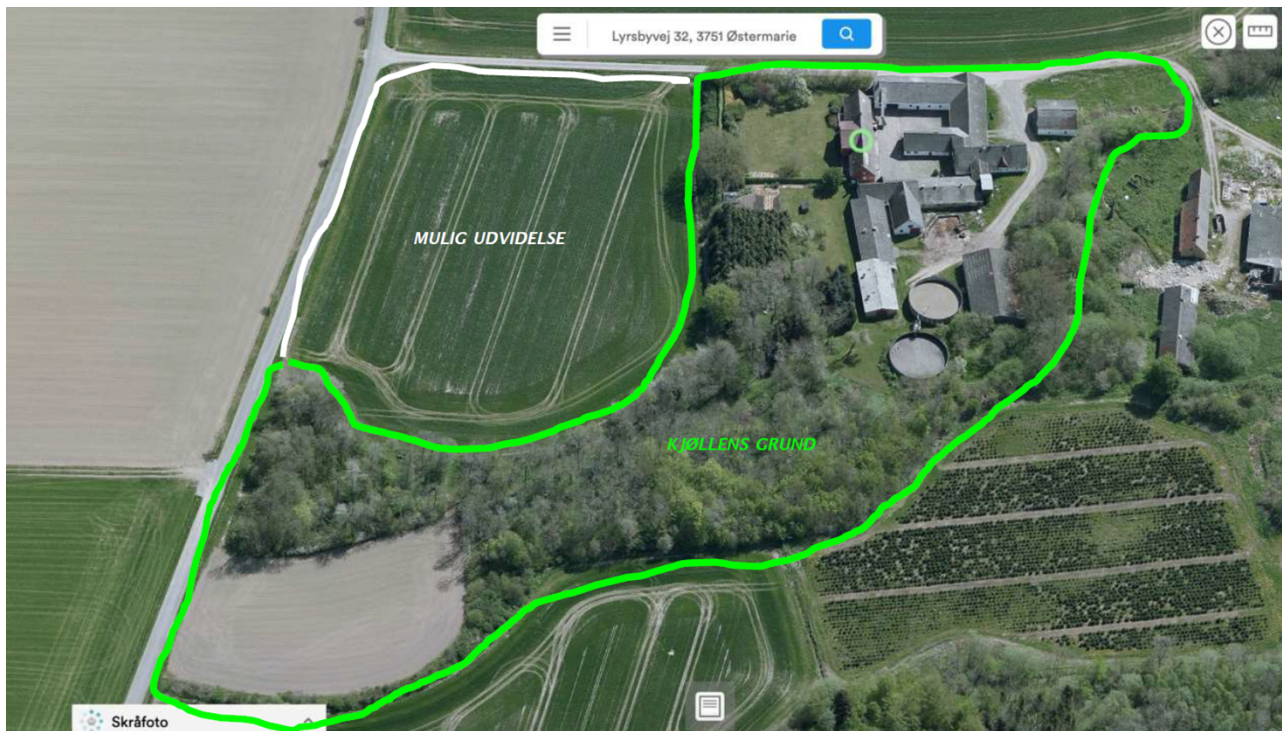
Det er administrationens vurdering, at der er tale om en projektidé, som ikke har sin lige på Bornholm og antageligt heller ikke i det øvrige Danmark. En realisering af projektet vil kunne

tilføje Bornholms profil et nyt aspekt, der vil øge øens attraktionsværdi for turister og tilflyttere.

Der er endvidere tale om en geografisk placering mere end tre kilometer fra kysten i et af Bornholms landområder, som investorer sjældent er interesseret i. Dette gør også projektet til noget ganske særligt i forhold til at vise nye veje til at udvikle Bornholms profil.

Forholdet til landzonereglerne

Kjøllergaard er beliggende i landzone uden for kystnærhedszonen.

Bygherrens oplæg til bruttoområde for landzonelokalplanen

Med den foreliggende idebeskrivelse tegner der sig et billede af et projekt, hvor flere delelementer forudsætter separate landzonetilladelser, mens andre delelementer forudsætter, at der udarbejdes og vedtages en lokalplan. En såkaldt landzonelokalplan for det samlede projekt vil imidlertid både kunne rumme de lokalplanpligtige dele af projektet, og kunne erstatte de landzonetilladelser, der ellers ville være nødvendige. Det er på denne baggrund at ejerne har anmodet Bornholms Regionskommune om at tilvejebringe en landzonelokalplan, der kan gøre det muligt at realisere projektet.

Konfliktsøgningsrapport

Administrationen har foretaget en konfliktsøgning af plan- og miljøforhold, der har betydning for den forestående planlægning. Der er i konfliktsøgningen ikke fundet plan- og miljømærker, som forhindrer videre planlægning. Konfliktsøgningsrapporten er bilag til denne sagsfremstilling.

Planprocessen

Før der vil kunne foreligge det nødvendige plangrundlag, vil følgende processer skulle gennemføres:

- a) Indkaldelse af ideer og forslag fra offentligheden
- b) Politisk behandling af høringssvar samt beslutning om udarbejdelse af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan

- c) Udarbejdelse af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan samt miljøscreening af planforslagene
- d) Politisk beslutning om offentlig høring af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan
- e) Offentlig høring af planforslagene
- f) Politisk behandling af høringssvar og endelig vedtagelse af kommuneplantillæg og lokalplan

Administrationen forventer, at den samlede planproces vil kunne gennemføres på 9-12 måneder. Dette tidsestimat er under forudsætning af, at der foreligger en mere præcis projektbeskrivelse fra bygherren om de forhold, der skal omfattes af lokalplanen, samt at der undervejs i planprocessen ikke dukker uforudsete forhold op.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 4: Igangsætning af planlægning for Bornholms Rådhus, afdeling Knudsker

Bilag

Bilag 2

Bilag 1

Åbent punkt

4 Igangsætning af planlægning for Bornholms Rådhus, afdeling Knudsker

01.02.05P16-0216

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	4	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget skal behandle de idéer og forslag, som er indkommet i den første høringsfase. På baggrund af de indkomne idéer og forslag skal udvalget beslutte at igangsætte planlægningen for Bornholms Rådhus, afdeling Knudsker.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- planlægningen for Bornholms Rådhus, afdeling Knudsker, igangsættes ved udarbejdelse af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan, jf. sagsfremstillingen

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:

Godkendt.

Kirstine van Sabben og Morten Riis kan ikke medvirke.

Sagsfremstilling

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget besluttede 23. juni 2021 at indkalde idéer og forslag for Bornholms Rådhus, afdeling Knudsker.

Debatoplægget (som findes som bilag 1) var i høring fra den 28. juni til den 8. august 2021.

Der indkom to svar i høringsperioden. Høringssvarene er fra naboer i området, hvoraf det ene er et samlet svar fra tre af planområdets naboer. Begge høringssvar kan læses i fuld længde med administrationens bemærkninger i bilag 2.

Begge høringssvar problematiserer de trafikale forhold, som planerne vil aflede. Det ene svar gør opmærksom på, at de trafikale forhold bør overvejes nøje samt at fartgrænsen på Snorrebakken ofte overskrides. Et fodgængerfelt og vejbumpe på strækningen foreslås som en mulig løsningsmodel. Det andet svar foreslår, at der laves et helleanlæg og fodgængerovergang. Hastighedsgrænsen ønskes sænket til maksimalt 50 km/t på strækningen foran planområdet på Snorrebakken.

Herudover gøres i det samlede svar fra de tre naboer opmærksom på mulige indbliksgener fra en 3 etagers bygning. Den østlige del af planområdet ønskes udlagt til naturområde, her har de desuden observeret markfirben. P-pladser ses gerne anlagt med bevoksning omkring, som de nuværende, samt at lyset på P-pladsen slukker automatisk.

Høringssvarene giver gode og relevante input til planerne, og de vil indgå i den videre planlægning.

På baggrund af indkaldelsen af idéer og forslag kan udvalget igangsætte planlægning for Bornholms Rådhus, afdeling Knudsker. Der skal både udarbejdes et forslag til kommuneplantillæg og et forslag til lokalplan. Plan vil udarbejde de to planforslag parallelt.

Planforslagenes formål og indhold

Planforslagene skal

- muliggøre nyopførelse af en treetagersbygning
- muliggøre nedrivning
- muliggøre ombygning af eksisterende bygninger
- sikre en god disponering af udenomsarealer, så planområdet kan håndtere øget aktivitet
- sikre en hensigtsmæssig trafikafvikling

Miljøvurdering

Planforslagene vil blive screenet for eventuel miljøvurderingspligt. I screeningen vil en række emner inden for det brede miljøbegreb blive gennemgået, og planernes påvirkning af miljøet vil blive vurderet. I det omfang, at et eller flere emner bør undersøges nærmere, vil der blive udarbejdet en miljørapport.

Kommunens miljøafdeling, vil blive underrettet om observationen af markfirben, så det kan indgå i screeningen for eventuel miljøvurderingspligt.

Intern screening

Inden indkaldelsen af ideer og forslag, afholdt administrationen en intern screening. Den interne screening pegede på følgende opmærksomhedspunkter, som vil blive adresseret i udarbejdelsen af planforslagene:

- Trafikafvikling, herunder beredskabets udrykningskørsler
- Håndtering af regnvand
- Parkering
- Støj

Tidsplan i forhold til etablering af en ny rådhusstruktur

Tidsplanen for etablering af ny rådhusstruktur er tilrettelagt med forventning om, at kommuneplantillæg og lokalplan vil kunne vedtages i juni 2022. Da markfirben ikke kan observeres hele året, kan screeningen for eventuel miljøvurderingspligt blive forsinket og først laves til foråret. Dette vil forsinke tidsplanen med 2-3 måneder.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 5: Indkaldelse af idéer og forslag til Kjærenæsgrunden

Bilag

Bilag 1 Situationsplan_BRK

Åbent punkt

5 Indkaldelse af idéer og forslag til Kjærenæsgrunden

01.02.15P16-0008

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	5	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

Arkitema har på vegne af Ferlov Mancoba Fonden og Bornholms Museum anmodet om lokalplan for den kunstpavillon, som skal rumme udstillingen af Sonja Ferlov Mancobas værker. Kommunalbestyrelsen besluttede at reservere Kjærenæsgrunden til formålet på deres møde den 25. februar 2021. For at muliggøre projektet skal der udarbejdes lokalplan og tillæg til kommuneplanen. Før det kan igangsættes skal udvalget beslutte at indkalde idéer og forslag til planlægningen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at der indkaldes idéer og forslag til planlægningen for Kjærenæsgrunden i 14 dage.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:

Godkendt.

Sagsfremstilling

Indledning

Fonden, som varetager boet efter kunstneren Sonja Ferlov Mancoba, vil overdrage hendes skulptursamling til Bornholms Kunstmuseum og opføre en udstillingspavillon til opbevaring og fremvisning af hendes værker. Pavillonen skal tegnes af den japanske arkitekt Tadao Ando. Kjærenæsgrunden i Allinge er udpeget som velegnet placering til pavillonen.

Projektbeskrivelse

Kunstpavillonen skal være ca. 700m² og indeholde udstillingsrum, reception, garderobe, toilet mm. Bygningen er foreslået 6 meter høj, men for at sikre bygningen mod stormflod placeres den på et forhøjet terræn. Rundt om bygningen skal en svævende sti give en helt særlig landskabsoplevelse og forbinde bygning med kysten og havet. Se situationsplan i bilag 1 og konceptskitse i bilag 2.

Planlægning

Byggeriet medfører en væsentlig ændring af det bestående miljø, som i dag henligger som en grusplads med mulighed for parkering. Byggeriet skal blandt andet samtænkes med den historiske byfront, kyststien og byens parkeringsbehov. Det er desuden væsentligt, at

offentligheden bliver inddraget i projektet og planlægningen. Derfor udløser byggeriet lokalplanpligt.

I kommuneplanen er arealet i dag udlagt til rekreative formål og tæt-lav boligbebyggelse. Den maksimale bebyggelsesprocent er 10 for området som helhed, bygningshøjden må max være 8,5 meter og max. 1,5 etager. Et museum eller udstillingssted som dette falder ikke under anvendelseskategorien, som bør ændres til 'offentlige formål' og 'kulturelle institutioner'.

Det vurderes, at de påkrævede ændringer i kommuneplanen er begrænsede. Der fastsættes derfor en høringsfrist på 14 dage.

Sammenhæng med Helhedsplanen for Folkemødet og Allinge

Et af Helhedsplanens prioriterede delprojekter er kyststiforbindelsen. Allinges kyststrækning og havneområdet er vigtige gangforbindelser i alle sæsoner både for borgere, turister og folkemødedeltagere, men kontakten til klipper og vand er i høj grad blokeret af parkeringspladser, kystsikringsværn og en række andre barrierer, samt af telte under Folkemødet.

For at forbedre tilgængeligheden etableres en kyststi langs vandet på strækningen fra Cirkuspladsen i nord til Næs strand i syd. Der indarbejdes ligeledes en række nye nedslagspunkter langs kyststien - nye opholdssteder og muligheder for maritime aktiviteter. Parkeringspladser omorganiseres og bilerne flyttes væk fra kystkanten.

Fra bymolen/p-pladsen ved Netto fortsætter stiforbindelsen til Kjærenæsgrunden. Her møder stien den svævende sti ved kunstpavillonen, hvor fodgængere kan vælge at gå ad den svævende sti ud over klipperne eller fortsætte ad kyststiforbindelsen i en tracé foran pavillonen, for så at fortsætte bag om Nordbornholms Røgeri. Skitseprojekt for stianlæggets forløb og terrassering på bymolen er under udarbejdelse, herunder hvordan kyststien møder den svævende sti i Andos forslag for kunstpavillonen.

Helhedsplanen understreger vigtigheden af, at Kjærenæsgrunden forbliver offentligt tilgængeligt området – at borgernes rekreative muligheder på området skal sikres. Adgang langs kysten, og til klipper og vand skal forbedres.

Folkemøde

Kjærenæs har siden 2011 indgået som et vigtigt areal for Folkemødets aktiviteter. Ca. fem uger i maj-juni anvendes Kjærenæsgrunden intensivt i forbindelse med afvikling af det årlige fire dages Folkemøde (inkl. forberedelse og nedlukning). Området bliver anvendt til opstilling af arrangørtelte og boder (ca. 3.500 m²), BOFA miljøstation (ca. 500 m²), depot for teknisk udstyr (ca. 1.600 m²) og parkering – især handicapparkering (i alt ca. 1.800 m²). Som udgangspunkt er det vigtigt for afvikling af Folkemødet, at der reserveres plads til handicapparkering på området.

Hvis der anlægges parkeringspladser på arealet nedenfor skrænten mellem den kommende pavillon og Nordbornholms Røgeri, svarer det til antallet af handicap-p-pladser, der reserveres i forbindelse med Folkemødet. Der sikres endvidere erhvervskørsel til Nordbornholms Røgeri.

Parkering for besøgende til kunstpavillonen er planlagt på arealet mellem Netto og pavillonen. Denne indrettes så åben som muligt, således at pladsen kan anvendes til teltopstilling/boder i forbindelse med Folkemøde. Der henvises til alternative arealer for BOFA miljøstation og depot af teknisk udstyr.

Parkeringsstrategi for Allinge by

Siden fiskefabrikker blev fjernet fra Kjærenæsgrunden har området fremstået som en åben grusplads med mulighed for parkering. I hovedparten af årets måneder står pladsen ubrugt og forblæst, men i sommerens højsæson, medio juni til medio august, er pladsen fuldt belagt med parkerede biler. Der skal findes alternative muligheder for parkering i højsæsonen. Bornholms

Regionskommune igangsætter arbejdet med forslag til parkeringsstrategi for Allinge by i vinteren 2021-22. I dette arbejde kan planerne for Kjærenæsgrunden og kunstpavillonen indtænkes.

Tids- og procesplan

Før der vil kunne foreligge det nødvendige plangrundlag, vil følgende processtrin skulle gennemføres:

- a) Indkaldelse af ideer og forslag fra offentligheden
- b) Politisk behandling af hørings svar samt beslutning om udarbejdelse af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan
- c) Udarbejdelse af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan samt miljøscreening af planforslagene
- d) Politisk beslutning om offentlig høring af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan
- e) Offentlig høring af planforslagene
- f) Politisk behandling af hørings svar og endelig vedtagelse af kommuneplantillæg og lokalplan

Det forventes, at planerne tidligst kan vedtages i marts 2022. Slutdatoen afhænger dog af, hvordan sagen forløber og forudsætter, at der ikke opstår uforudsete problemstillinger.

Konfliktsøgning

Der er foretaget en indledende konfliktsøgning. Konfliktsøgningen viste ikke forhold, som kan forhindre videre planlægningen.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 6: Pulje til boligudvikling

Åbent punkt

6 Pulje til boligudvikling

00.30.12G01-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	6	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalg beslutter

Resumé

I forbindelse med kommunalbestyrelsens behandling af Rønne Syd den 8. oktober 2020 (pkt. 13) fremgik det af sagen, at der er et "stigende behov for at tilkøbe ekstern rådgivning af forskellig karakter i stadig flere salgssager. Der er bl.a. som i nærværende sag behov for midler til at kunne klargøre en ejendom til salg og opbygge nok viden om ejendommen til at kunne undgå salg på fejlagtige præmisser."

Det er administrationens vurdering, at en årlig pulje fra 2022 til boligudvikling på 500.000 kr. vil kunne dække det behov, der forventes til køb af eksterne konsulenttydelser til udvikling af boligområder, ejendomssalg mv. Puljen vil kunne finansieres af salgsindtægter fra boliger og grunde.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- udvalget oversender til kommunalbestyrelsens forhandlinger om budget 2022, at der afsættes en årlig driftspulje til boligformål på 500.000 kr. uden overførselsadgang, og at indtægtsbudgettet vedr. salg af boliger/grunde tilsvarende forhøjes med 500.000 kr.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:
Godkendt.

Sagsfremstilling

I forbindelse med salg af grunde og bygninger er det fast praksis, at udgifter i forbindelse med salget, fx udgifter til ejendomsmægler og landinspektør, modregnes i salgsprovenuet på den enkelte sag og anlægsbevilling. Det er således forudsat, at de afsatte budgetter til salg af grunde og bygninger finansierer eventuelle udgifter i forbindelse med salget.

Der har vist sig et stigende behov for at tilkøbe ekstern rådgivning af forskellig karakter i den indledende fase i stadig flere salgssager, dvs. inden grunde og bygninger kan sættes til salg. Disse udgifter er hidtil afholdt inden for det eksisterende driftsbudget, men det er ikke en holdbar løsning på længere sigt, da det kan betyde, at andre formål såsom juridisk bistand til retssager vil risikere at mangle finansiering.

Det er administrationens vurdering, at en årlig pulje på 500.000 kr. vil kunne dække det behov, der forventes til køb af eksterne konsulentytelser til området, og at puljen vil kunne finansieres af salgsindtægter fra boliger og grunde.

Det primære behov for puljen retter sig mod undersøgelser i den afklarende fase frem mod, at der oprettes en salgssag. Undersøgelser i denne fase vil ofte have to formål:

1. Afklaring af anvendelsesmuligheder for et givent område eller en ejendom
2. Udarbejde et overslag på økonomien (udgifter og salgsindtægter)

Ad. 1: I forhold til anvendelsesformål kan udgifter eksempelvis, men ikke udelukkende, være til støjredegørelser, der er en forudsætning for at beskrive kommende anvendelsesmuligheder, undersøgelser af natur- og miljøforhold, der kan begrænse anvendelsesmuligheder samt beskrivelse af eventuelle afbødeforanstaltninger.

Ad. 2: I forhold til overslag på økonomi kan udgifter eksempelvis, men ikke udelukkende, være til ejendomsmæglervurderinger, fremme af kommende salg, overslag på udgifter til veje, byggeomodning og eventuelle afbødeforanstaltninger samt i særligt komplicerede sager en dybere markedsafdækning, der skal kvalificere en salgsstrategi. Der er også eksempler på mægler-vurderinger af et areal eller en ejendom, uden at det efterfølgende bliver sat til salg.

Udgifter i forbindelse med selve salget vil fortsat blive modregnet i salgsprovenuet.

Puljen afsættes på bevilling 62 Administration og It og kan disponeres efter godkendelse i direktionen.

Økonomiske konsekvenser

Afsættelsen af puljen foreslås modsvaret af en forøgelse af budgettet for salg af grunde og bygninger, og har således ikke nogen balancemæssig konsekvens for budgettet.

Ved mindreforbrug på puljen i det enkelte regnskabsår vil budgettet for salg af grunde og bygninger tilsvarene blive reduceret med mindreforbruget i forbindelse med budgetoverførselssagen. Dermed vil der være parallelitet mellem de afholdte udgifter og finansieringen af udgifterne.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 7: Kvartalsvis orientering om status vedrørende bopælspligten på Bornholm

Åbent punkt

7 Kvartalsvis orientering om status vedrørende bopælspligten på Bornholm

03.01.04P22-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	7	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget orienteres om bopælspligtindsatsen og drøfter de redskaber, som regionskommunen kan tage i brug for at sikre, at bopælspligten på Bornholm overholdes.

Resumé

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget har ønsket at få en kvartalsvis orientering om indsatsen på bopælspligtområdet. Derudover ønsker udvalget at drøfte, hvilke redskaber der kan bruges i indsatsen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning
- bopælspligtredskaberne drøftes.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:

Ad a) Taget til efterretning.

Ad b) Drøftet.

Sagsfremstilling

Arbejdet med bopælspligten i andet kvartal 2021

I andet kvartal 2021 har arbejdet med bopælspligten både fokuseret på den løbende sagsbehandling og på udvikling og systematisering af bopælspligtarbejdet.

Løbende sagsbehandling

Det var bl.a. målet for arbejdet i andet kvartal 2021, at Juridisk service skulle

- Afslutte igangværende sager
- Behandle sager der udsprang af henvendelser fra borgere og byforeninger
- Følge op på sager, hvor samtykkets tidsbegrænsning udløber
- Screene udvalgte områder for tomme boliger (sammenholde ejendoms- og persondata)

Der er i andet kvartal 2021 blevet behandlet ca. 15 generelle forespørgsler, der ikke har ført til oprettelse af bopælspligtssag. I disse tilfælde spørger borgerne bl.a. ind til mulighederne for at opnå samtykke til at fravige bopælspligten, fx grundet pendling.

I perioden er der oprettet ca. 43 nye sager – heraf ca. 32 på baggrund af henvendelser fra by- og borgerforeninger mv., og aktuelt er der ca. 66 verserende sager.

Derudover er der perioden færdigbehandlet ca. 55 sager, jfr. Tabel 1:

Tabel 1: Færdigbehandlede sager fordelt på typer

Samtykke – arbejde/pendler	9
Samtykke - renovering	10
Afgørelser med afslag på samtykke	5
Person flyttet ind og tilmeldt Folkeregisteret	13
Ejendom sat til salg	1
Ejendom solgt	4
Sag undersøgt – bopælspligten overholdt	12
Status ændret til erhverv	1

Endvidere har der været fokus på at gøre sager af særlig alvorlig karakter klar til politianmeldelse. Det forventes, at 7 sager vil blive overdraget til politiet efter den forvaltningsretlige sagsbehandling er endeligt afsluttet. Derudover er der ca. 10 igangværende sager, der vil munde ud i overdragelse til politiet, hvis ejerne ikke følger regionskommunens afgørelse.

Endelig har by- og borgerforeningerne i områder med bopælspligt været inviteret til møde. Juridisk Service orienterede på møderne om, hvordan Bornholms Regionskommune arbejder med bopælspligtindsatsen, og møderne har resulteret i aftaler om en mere systematisk dialog mellem foreningerne og Regionskommunen, ligesom der hen over sommeren er modtaget flere nye anmeldelser om tomme boliger fra foreningerne.

Udvikling og systematisering af bopælspligtarbejdet

Udviklingsindsatsen er blevet mulig, fordi Juridisk Service fik tilført ressourcer til opgaven ved budget 2021. Der er derfor i perioden gennemført en analyse af området sagsgange, hvilket har ført til nye arbejdsgangsprocesser.

Juridisk Service vurderer på den baggrund, at hvor borgerne i første kvartal 2021 kunne forvente, at en sag efter Boligreguleringsloven blev afgjort indenfor 4-6 måneder, vil sagsbehandlingstiden – fra BRK opretter en sag til BRK træffer afgørelse i sagen – fremover være ca. 3 måneder. Dertil kommer ejerens frist på 8 uger til at dokumentere, at afgørelsen efterleves. Sker det ikke, overdrager Juridisk Service sagen til Bornholms Politi.

På baggrund af den kortere sagsbehandlingstid forventer Juridisk Service, at der umiddelbart vil blive behandlet et større antal sager i det kommende år, ligesom det forventes, at et større antal sager vil blive overdraget til politiet.

Imidlertid vil behandling af et større antal sager også medføre, at der afdækkes flere komplekse sager, fx vedrørende ulovlig, erhvervsmæssig udlejning. Sådanne sager skal også behandles efter Planlovens regler. Disse sager er væsentligt mere ressourcekrævende, og ender ofte i Planklagenævnet, der aktuelt har sagsbehandlingstider på omkring 24 måneder.

Redskaber der kan bruges i bopælspligtsindsatsen

Når Juridisk Service modtager en henvendelse om – eller ved en screening af et område får en indikation på – at bopælspligten ikke overholdes i en bolig, undersøges det, om der er bopælspligt på ejendommen. Er der det, åbnes sagen med at ejeren af boligen anmodes om at redegøre for, hvorfor bopælspligten ikke overholdes. Efter en dialog med ejeren, der bl.a. grundet de forvaltningsretlige krav til sagsbehandlingen, kan tage op mod 3 måneder, træffer Juridisk Service en afgørelse i sagen.

Ejeren får herefter en frist på 8 uger til at dokumentere, at afgørelsen efterleves. Sker det ikke, overdrager Juridisk Service sagen til Bornholms Politi.

Boligreguleringsloven giver Bornholms Regionskommune følgende redskaber i arbejdet med at sikre, at bopælspligten på Bornholm overholdes:

- a) Indhente forbrugsoplysninger fra forsyningselskaber som led i afklaringen af, om bopælspligten overholdes; forbruget kan indikere at boligen ikke benyttes til helårsbeboelse
- b) Opsøge udvalgte husstande for at kontrollere, om det er sandsynligt at bopælspligten overholdes
- c) Anvise en boligsøgende en bolig, hvor bopælspligten i mere end 6 uger ikke har været overholdt
- d) Ophæve en lejeaftale, hvor ejer forgæves har forsøgt at få en lejer til at bebo lejemålet
- e) Oversende sager, hvor en afgørelse ikke efterleves, til Politiet. Politiet kan herefter efterforske sagen og rejse en sag ved retten i Rønne mod ejeren af boligen. Retten kan idømme ejeren af boligen en bøde.

Juridisk Service vurderer, at der er behov for at kunne anvende alle de ovennævnte redskaber for at kunne sikre en effektiv sagsbehandling og efterlevelse af bopælspligten. Redskaberne b) og c) har endnu ikke været taget i anvendelse. Men i helt særlige situationer, fx hvor en ejer ikke vil bidrage til sagens oplysning eller hvor en ejer fx efter at være idømt en bøde fortsat ikke vil overholde bopælspligten, er det vigtigt at Bornholms Regionskommune også kan tage disse redskaber i anvendelse.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 8: Informationsaktiviteter om Energiø, herunder borgermøde

Åbent punkt

8 Informationsaktiviteter om Energiø, herunder borgermøde

13.35.00A50-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	8	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

Der ses en stor nysgerrighed fra det bornholmske samfund på konsekvenser og muligheder for Bornholm af Energiø Østersøens etablering. Det drejer sig både om indholdet i etableringen af den 2GW store havvindmøllepark Energiø Østersøen med tilhørende tekniske anlæg men også på de afledte vækst- og udviklingsmuligheder for Bornholm.

Det er derfor vigtigt at sikre en oplyst offentlig debat om projektet og at starte denne tidligt i processen. For at kunne imødekomme denne interesse og også understøtte koordineringen af de eksisterende aktiviteter i regi af Energiø-samarbejdet anmodes der i denne sag om bevilling af midler til informations- og koordineringsaktiviteter til blandt andet afholdelse af et borgermøde i oktober 2021.

Indstilling og beslutning

Borgmesteren indstiller, at

- Der bevilges 150.000 kr. til oplysende og koordinerende aktiviteter her under ovennævnte borgermøde finansieret af Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets tilskudspulje under bevilling 42 Erhverv, byg og plan.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget anbefaler indstillingen til kommunalbestyrelsens godkendelse, men at midlerne dog finansieres af kommunens likvide beholdning.

Sagsfremstilling

Som en del af Klimaaftalen besluttede Folketinget sidste år etablering af Energiø Østersøen med færdiggørelse i 2030. Med etablering af en energiø kan vindmøller placeres længere væk fra kysten og et tilknyttet anlæg på land kan fordele strømmen mellem flere lande mere effektivt. Energiø Østersøen kan benytte sig af, at Bornholm allerede er en ø, og at anlægget til fordeling af strøm dermed kan placeres her. Dermed kan Energiø Østersøen være klar før Nordsøen og bliver altså verdens første energiø.

Etableringen af Energiø Østersøen med de nødvendige anlæg, der følger, rummer store muligheder for Bornholm, som også omtalt i sag til [Kommunalbestyrelsens møde](#) lige før sommerferien. Således vil etablering af verdens første energiø både kunne påvirke Bornholms strømforsyning og den grønne omstilling generelt men også skabe nye erhvervs muligheder i form af eventuel power-to-x produktion eller andre erhvervsformer, der kan have gavn af

nærheden til strømmen fra møllerne fx i tilknytning til at bruge Bornholm som testø. Det er dette potentiale for vækst og udvikling, der adresseres i Vækstteam Bornholms [anbefalinger til regeringen](#) under overskriften "Bornholm som Østersøens fyrtårn for udnyttelse af grøn energi fra havvindmøller".

Energistyrelsen igangsætter her i efteråret 2021 en planproces, der skal give dem de nødvendige rammer til at kunne igangsætte de konkrete aktiviteter i forhold til etableringen af Energiø Østersøen og Energiø Nordsøen.

Som led i den proces vil Energistyrelsen gennemføre en første indledende høringsfase i efteråret 2021, hvor fokus vil være på begge energiøer som led i udarbejdelsen af en Strategisk Miljøvurdering (SMV). Efterfølgende laver Miljøstyrelsen i slutningen af 2021 frem til 2024 en offentlig proces med udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport (tidligere kaldet VVM) for at kunne gennemføre det konkrete projekt på land (transformerstation). I relation hertil forventes det, at Bornholms Regionskommune skal gennemføre planlægning af landanlæg (kommuneplantillæg, lokalplan og tilhørende miljørapport) i 2022 og 2023.

Koordinations- og informationsaktiviteter

Udvalget valgte på [mødet d. 9. december 2020](#) at følge indstillingen om at lukke for ansøgninger til Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets tilskudspulje, hvor det også blev anbefalet at reservere ubrugte midler til arbejdet med Vækstteam Bornholms anbefalinger til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse koblet til potentialerne under 'Bornholm som Østersøens fyrtårn for udnyttelse af grøn energi fra havvindmøller'.

Udvalget valgte på mødet i december også at tage stilling til det videre forløb i midten af 2021. Vi er nu midt i 2021, men da der endnu er mange ubekendte forhold i arbejdet med Vækstteamets anbefalinger, er det fra forvaltningens side ikke muligt endnu at komme med konkrete anbefalinger til udmøntning. Udvalget vil derfor først senere blive præsenteret for anbefalinger til, hvordan arbejdet med tilskudspuljen kan fortsætte.

Da der imidlertid allerede nu ses behov for at sikre god information og dialog om Energiø Østersøen i det bornholmske samfund og de afledte potentialer anmodes om frigivelse af 150.000 kr. fra Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets tilskudspulje. Midlerne skal dække formidlingsindsatser som et borgermøde oktober 2021 (uddybet nedenfor), yderligere borgermøder som realiseringen skrider frem samt sikre generelle koordinerende og informerende aktiviteter, der fremmer Bornholms muligheder ift. Energiøen.

Indsatsen skal ses som en bred indsats, der overordnet, skal være med til at understøtte de erhvervspotentialer der også er beskrevet i de anbefalinger Bornholms Vækstteamet har afleveret til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, se link ovenfor.

Lederen af Udvikling og Plan får dispositionsretten over de 150.000 kr.

Borgermøde om Energiø ultimo oktober 2021

Bornholms Regionskommune ønsker som led i disse oplysende aktiviteter at indkalde til et borgermøde ultimo oktober 2021. Tidspunktet er lagt i sammenhæng med Energistyrelsens indledende planproces inklusiv deres formelle Strategiske Miljøvurderingsproces (SMV) med offentlig høring.

Regionskommunens borgermøde vil således også supplere et virtuelt borgermøde, som Energistyrelsen afholder den 13. oktober, der vil omhandle plan-processens elementer. Desuden supplerer Bornholms Regionskommunes borgermøde det offentlige [informationsmøde](#) som projektet Klar til Energiø Bornholm har afholdt og planlægger yderligere afholdelse af med fokus på de konkrete erhvervsmuligheder for de bornholmske virksomheder.

Formål:

At sikre god mulighed for borger-dialog samt sikre regionskommunens præcisering af de bornholmske konsekvenser og potentialer af Energiø Østersøen, når Energistyrelsen starter deres offentlighedsfase.

Program for Bornholms Regionskommunes borgermøde

- Velkomst ved Bornholms Regionskommune
- Oplæg ved Energistyrelsen og Energinet om Energiø Østersøen og hvilken proces der følger, herunder hvornår der vil blive gennemført yderligere og mere konkrete offentlige høringer.
- Oplæg ved Regionskommunen og eventuelt lokale partnere om mulighederne for Bornholm af Energiø Østersøen set i det store perspektiv.
- Spørgsmål og dialog i plenum
- Mulighed for efterfølgende snak ved "stande" med hver enkelt organisation

Tid:

Ultimo oktober 2021 i tidsrummet fra 16.30- 18.30

Vært:

Bornholms Regionskommune

Sted:

Konferencelokale et sted på Bornholm

Moderator

Ekstern

Vurdering

Det vurderes, at kommunikationsindsatsen i forhold til arbejdet med Energiø Østersøens forankring på Bornholm med kobling til Vækstteam Bornholms anbefalinger er vigtig. Dermed kan der ske en god involvering og information om betydningen af Energiø Østersøens aktiviteter på Bornholm og de afledte potentialer som også skitseret af Vækstteam Bornholm.

Indsatsen skal ses som en lille del af en samlet indsats, der er med til at løfte kommunalbestyrelsens vision omkring 42.000 borgere i 2028, samt flere af de underliggende visionsspor, primært ' At skabe 1.000 nye jobåbninger inden 2028' samt ' At bruge vores tilgængelige og lokale ressourcer bedst muligt'.

Den er samtidig en del af at indfri relevante dele af "[Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023](#)".

Økonomiske konsekvenser

Midlerne bevilges fra Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets tilskudspulje under bevilling 42 Erhverv, byg og plan. Denne pulje vil dermed blive reduceret med 150.000 kr. Nedenfor er indsat oversigt over midler der er tilbage på 2021 budgettet i tilskudspuljen før og efter en eventuel godkendelse af indstillingen om de 150.000 kr.

Dispositionsoversigt ØEPUs tilskudspulje	2020	2021	2022
Anmodning aug 2021 om frigivelse til info om Energiø		150.000	
Forbrugt i alt	2.423.163	4.657.500	2.895.038
I alt til rådighed	3.998.482	5.073.794	3.914.769
Til rådighed / overføres til næste år	1.575.319	416.294	1.019.731

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 9: Budget 2022, korrektioner som følge af lov- og cirkulæreprogrammet

Bilag

Reguleringer som følge af lov- og cirkulæreprogrammet

Lovændringer med konsekvenser for budgetgarantien

Rammeændringer til budget 2022-2025

Åbent punkt

9 Budget 2022, korrektioner som følge af lov- og cirkulæreprogrammet

00.30.04G01-0048

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	9	

Politisk sagsgang

Økonomi-, og Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

I henhold til budgetvejledningen reguleres budgetrammerne i budget 2022 – 2025 for opgaveændringer på baggrund af lov- og cirkulæreprogrammet m.v. Opgaveændringerne indebærer en udvidelse af driftsbudgettet på 4,2 mio. kr. i 2022, som fuldt ud finansieres af øget bloktilskud.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- budgetrammerne reguleres som anført i bilag 3 Rammeændringer til budget 2022-2025.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:

Godkendt.

Sagsfremstilling

I henhold til budgetvejledningens afsnit 5.8 regulerer Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget budgetrammerne som konsekvens af årets lov- og cirkulæreprogram samt for ændringer i budgetgarantien som følge af lovændringer.

I forbindelse med fastsættelse af årets bloktilskud kompenseres kommunerne for ændringer i opgaver som følge af ny og ændret lovgivning gennem lov- og cirkulæreprogrammet og justeringer i tilskuddet til de budgetgaranterede områder og forsikrede ledige. Ved fastsættelsen af bloktilskuddet er der endvidere reguleret for opgaveændringer, hvor der endnu ikke er lovgivet om ændringerne.

I henhold til budgetvejledningen reguleres budgetrammerne, således at der kompenseres for de opgave- og aktivitetsændringer, der medfører bloktilskudsreguleringer. Reguleringen sker som hovedregel automatisk efter indstilling fra direktionen, idet der foretages en vurdering af de enkelte punkters relevans for kommunen.

Lov- og cirkulæreprogrammet indeholder også ændringer vedrørende 2021 i forbindelse med midtvejsreguleringen af tilskud for 2021. Ændringerne i 2021 tages med som tillægsbevillinger i en sag til kommunalbestyrelsen i september 2021.

Reguleringerne som følge af årets lov- og cirkulæreprogram fremgår af bilag 1 til sagen og reguleringerne som følge af ændringer i budgetgarantien fremgår af bilag 2.

Den samlede virkning er en udvidelse af budgetrammerne i 2022 med 4,2 mio. kr. De væsentligste ændringer vedrører:

- Lovændringer i forbindelse med Covid-19 med 2,9 mio. kr.
- Driftsomkostninger for nye kvindekrisecenterpladser med 0,4 mio. kr.
- Konsekvenser af seniorpension og tidligere pension med 0,2 mio. kr.
- Bidrag til sundhedsklynger med 0,3 mio. kr.

Covid-19 har en aftagende profil i overslagsårene, mens bidraget til sundhedsklynger indtil videre kun er givet i 2022. De øvrige punkter videreføres i overslagsårene.

Økonomiske konsekvenser

Reguleringerne som følge af lov- og cirkulæreprogrammet og regulering af budgetgarantien opgøres efter kommunens befolkningstal.

Bornholms Regionskommunes befolkningsandel udgør 0,6755 pct. af landets befolkning.

Mio. kr.	2021	2022	2023	2024	2025
Samlet regulering på landsplan	3.328,0	779,6	363,6	227,4	212,1
- heraf lov- og cirkulæreprogram	1.295,1	34,4	41,4	5,6	-9,7
- heraf punkter uden for LCP	1.430,4	56,7	0,0	0,0	0,0
- heraf budgetgaranti	602,5	688,5	322,2	221,8	221,8
Bornholms Regionskommunes andel	22,5	5,3	2,5	1,5	1,4
Heraf:					
Regulering af budgetrammerne	9,9	4,2	1,4	0,5	0,4
- heraf serviceudgifter	1,6	1,3	0,8	0,7	0,6
- heraf overførselsudgifter	8,2	2,9	0,6	-0,0	-0,0
- heraf aktivitetsbestemt medfin.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- heraf den centrale refusionsordn.	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2
Regulering via kassen *)	12,6	1,1	1,1	1,0	1,0

Note: 2021 er i 2021-priser, 2022 – 2025 i 2022-priser, totaler afviger pga. afrundinger

*) + = andel af kompensation for meropgaver der tilføres kassen

Reguleringen i 2021 indgår som en del af midtvejsreguleringen af tilskud og udligning, som netto betyder et kassetræk på 29,8 mio. kr. Dette vil blive beskrevet nærmere i bevillingssagen for 2021 til kommunalbestyrelsen i september.

Det kan bemærkes, at 19,1 mio. kr. af reguleringen i 2021 har relation til Covid-19.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 10: Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden for 2022

Åbent punkt

10 Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden for 2022

00.30.04G01-0049

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	10	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

Det er lovpligtigt for kommunerne at finansiere et udviklingsbidrag til regionernes indsats for regional udvikling, og formelt skal kommunalbestyrelsen godkende udviklingsbidraget. Kommunalbestyrelsen har den 27. august 2009 godkendt, at kompetencen delegeres til Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget.

Kommunerne skal senest den 10. september 2021 give regionen besked om deres stillingtagen til udviklingsbidraget for det kommende år.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at udviklingsbidraget til Region Hovedstaden for 2022 godkendes.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:
Godkendt.

Sagsfremstilling

Det fremgår af Region Hovedstadens forslag til budget for 2022, at udviklingsbidraget er fastsat til 115 kr. pr. indbygger. Dette svarer til det beløb, der er aftalt i økonomiaftalen mellem regeringen og Danske Regioner.

Bornholms Regionskommune betaler dog kun 10 pct. af udviklingsbidraget som følge af kommunens regionale status.

Udviklingsbidraget er en del af regionernes generelle finansiering af de regionale udviklingsopgaver, jf. § 7 i Lov om regionernes finansiering.

Økonomiske konsekvenser

Udviklingsbidraget på 115 kr. pr. indbygger svarer til det, der er indarbejdet i kommunens budgetforslag for 2022, idet der er afsat 11,50 kr. pr. indbygger i udviklingsbidrag til Region Hovedstaden. Udviklingsbidraget er således 456.000 kr. i budget 2022.

Supplerende sagsfremstilling

-

**Punkt 11: Anlægsbevilling til salg af byggegrund beliggende Svanekevej,
Rønne**

Åbent punkt

11 Anlægsbevilling til salg af byggegrund beliggende Svanekevej, Rønne

82.02.00G10-0394

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	11	

Politisk sagsgang

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget besluttede på mødet den 8. april 2021, at sætte et grundareal beliggende mellem Svanekevej nr. 60 og nr. 62 i Rønne til salg. Der blev ligeledes givet en bemyndigelse til borgmesteren at sælge grundarealet til maksimum 10% under udbudsprisen.

Grunden er solgt til udbudsprisen på 825.000 kr. inkl. moms med en overtagelse den 1. juli 2021, og der skal nu gives bevilling til salget.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- a) at der gives en anlægsbevilling på netto -612.000 kr. ekskl. moms til salg af del af matr.nr. 7000bp, Rønne Markjorder, beliggende mellem Svanekevej nr. 60 og nr. 62 i Rønne,
- b) at der afsættes rådighedsbeløb på netto -612.000 kr. ekskl. moms som tilgår Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets pulje til salg af jord og bygninger, og
- c) at anlægsbevillingen gives til Center for Ejendomme og Drift under Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:

Anbefales.

Sagsfremstilling

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget besluttede på mødet den 8. april 2021, at sætte en del af matr.nr. 7000bp, Rønne Markjorder til salg. Grundarealet er beliggende mellem Svanekevej nr. 60 og nr. 62 i Rønne. Der blev på mødet ligeledes givet en bemyndigelse til borgmesteren til at sælge grundarealet til maksimum 10% under udbudsprisen. Udbudsprisen skulle fastsættes af to ejendomsmæglere.

Grunden blev efterfølgende vurderet af to mæglere til en udbudspris på henholdsvis 400.000 kr. og 825.000 kr. inkl. moms. Grunden blev efterfølgende sat til salg for 825.000 kr.

Grunden er nu solgt til udbudsprisen på 825.000 kr. inkl. moms med en overtagelse den 1. juli 2021.

Økonomiske konsekvenser

Byggegrund beliggende mellem Svanekevej nr. 60 og nr. 62, Rønne:

Byggegrund solgt for 825.000 kr. inkl. moms.

Købesum, ekskl. moms	-660.000 kr.
Salgsomkostninger	20.000 kr.
Omkostninger til udstykning – anslået	28.000 kr.
Nettoprovenu, ekskl. moms	-612.000 kr.

Nettoprovenuet på -612.000 kr. ekskl. moms indgår i Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets pulje til salg af jord og bygninger.

Momsregler vedrørende salg af byggegrunde blev ændret i 2011. Momsfritagelse blev ophævet, idet byggegrunde der sælges efter 1. januar 2011 skal pålægges moms.

Supplerende sagsfremstilling

Ingen.

Punkt 12: Evaluering af DASK og status på understøttende skoleindsatser

Bilag

Indsatsplan Inkluderende fællesskaber for alle børn

Evaluering af DASK sammenskrivning af interviews

Evaluering af dagbehandlings- og skoletilbud D (DASK) og Status på understøttende indsatser i planen Inkluderende Fællesskaber for alle børn Del 2

Aktuelle støttetiltag og skoletilbud i BRK juni 2021

Åbent punkt

12 DASK og status på understøttende skoleindsatser

17.03.20G01-0019

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	21-06-2021	3	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	12	

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter
Handicaprådet orienteres
Udsatterrådet orienteres

Resumé

Kommunalbestyrelsen har den 25. juni 2020 ønsket en evaluering af det igangsatte arbejde vedrørende *Inkluderende fællesskaber for alle børn*, herunder en evaluering af de fire supplerende, målrettede skoletilbud(A-D): Mellemløberne på Svartingedal skole (A), Åvangsskolen (B), Paradisbakkeskolen (C), samt skolebehandlingstilbuddet DASK (D).

Den 25. marts 2021 godkendte Kommunalbestyrelsen en evalueringsproces i to dele, og behandlede samtidig den første del af evalueringen, der vedrører skoletilbud A-C.

Anden del af den samlede evaluering, der vedrører dagbehandlings- og skoletilbuddet DASK og en status på arbejdet med de understøttende indsatser i indsatsplanen *Inkluderende fællesskaber for alle børn*, forelægges hermed til politisk behandling.

Indstilling og beslutning

Servicechefen indstiller til Børne- og Skoleudvalget, at

- udvalget tager anden del af den samlede evaluering, der vedrører dagbehandlings- og skoletilbuddet DASK og status på arbejdet med de understøttende indsatser i indsatsplanen *Inkluderende fællesskaber for alle børn*, til efterretning.
- udvalget drøfter sagen om DASK med henblik på den videre behandling.

Børne- og Skoleudvalget den 21. juni 2021:

Ad. A: taget til efterretning

Ad. B: Drøftet. Udvalget oversender scenarie B til budgetforhandlingerne. I forbindelse med udmøntnings sagen skal der ses nærmere på visitation, kvalitet mv. i tilbuddet.

Servicechefen indstiller til Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget, at

- udvalget tager anden del af den samlede evaluering, der vedrører dagbehandlings- og skoletilbuddet DASK og status på arbejdet med de understøttende indsatser i indsatsplanen *Inkluderende fællesskaber for alle børn*, til efterretning.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:
Taget til efterretning.

Servicedirektøren indstiller til Kommunalbestyrelsen, at

d) Kommunalbestyrelsen tager anden del af den samlede evaluering, der vedrører dagbehandlings- og skoletilbuddet DASK og status på arbejdet med de understøttende indsatser i indsatsplanen *Inkluderende fællesskaber for alle børn*, til efterretning.

e) Kommunalbestyrelsen sender sagen til orientering i Handicaprådet og Udsatterådet.

Kommunalbestyrelsen den 23. september 2021:

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 25. juni 2020 indsatsplanen *Inkluderende fællesskaber for alle børn* som en fremtidig organisering af specialtilbudsområdet i Center for Skole i Bornholms Regionskommune.

Kommunalbestyrelsen besluttede ligeledes den 25. juni 2020, at der skulle udarbejdes en evaluering af det igangsatte arbejde og anbefalede den 25. marts 2021 en evaluering i to dele med brug af kvalitative interviews. Administrationen har herefter udarbejdet en evaluering. Første del af evalueringen blev behandlet i Kommunalbestyrelsen den 25. marts 2021.

Her fremlægges følgende:

1. Fire mulige scenarier for dagbehandlings- og skoletilbud D (DASK), herunder anbefalinger som følge af evalueringen af DASK i sin nuværende form.
2. Status på det igangværende arbejde med at implementere de understøttende indsatser E-H (Mindset, Model for samarbejde, rådgivning, vejledning mm. fra alle aktører på området, Kompetence- og kapacitetsopbygning på skolerne, Systematisk opfølgning og ledelsesinformation) samt visitation til specialiserede undervisningstilbud.
3. Status på eksisterende, specialiserede skoletilbud (Kildebakken, Heldagsskolen og DASK) og samarbejdet med almenskolen og Center for Børn og Familie PPR (Psykologisk-Pædagogisk rådgivning).
4. Status på inklusion i almenskolen.

Se bilag (*Evaluering af dagbehandlings- og skoletilbud D (DASK) og Status på understøttende indsatser i planen Inkluderende Fællesskaber for alle børn del 2, samt Aktuelle støttetiltag og skoletilbud i BRK juni 2021*) for uddybning.

Baggrund:

Arbejdet med at etablere inkluderende fællesskaber i den danske folkeskole er en vedvarende og langstrakt proces, som underbygges af mange gode initiativer, som skitseres nedenfor. Overordnet set kan inkluderende indsatser inddeles i tre kategorier:

Forebyggende indsatser iværksættes for at sikre, at alle almenmiljøer er så bredt inkluderende socialt og læringsmæssigt som muligt. Herunder findes for eksempel fleksibel gruppedannelse samt to-voksenordning.

Foregribende indsatser iværksættes, når en elev viser begyndende tegn på mistrivsel i almenmiljøet. I dette felt findes inddragelse af ressourcepersoner fra for eksempel PPR og Heldagskolen, samt implementering af mellemformer på Åvangsskolen målrettet elever med kognitive vanskeligheder, Svartingedal skole målrettet elever med udadreagerende adfærd samt Paradisbakkeskolen målrettet elever med særligt behov for ro, forudsigelighed og struktur. Mellemformer er eksempler på nye inkluderende praksisser med en mere dynamisk organisering af undervisningstilbud til elever i udsatte positioner på en almenskole.

Indgribende indsatser iværksættes, når de foregribende indsatser ikke slår til, og det er nødvendigt at give eleven et højere specialiseret miljø for at komme i trivsel. Dette kan for eksempel indebære en visiteret plads på specialskolerne Heldagskolen eller Kildebakken eller skoletilbud under Heltidsundervisningen som DASK.

Evalueringer af skolernes arbejde med inkluderende fællesskaber viser, at der arbejdes med mange typer af indsatser i forhold til børn og unge med særlige behov. Målet er at skabe en bevægelse fra det indgribende arbejde med børn med særlige behov til at arbejde mere forebyggende for at skabe stærkere og mere fleksible børnefællesskaber i almenskolen og forebygge udvikling af særlige behov hos børn.

De aktuelle erfaringer med at etablere mellemformer på almenskoler er meget positive, som præsenteret i Evaluering del 1 og fremlagt på Børne- og Skoleudvalget den 25. juni 2020. På nationalt niveau arbejdes der aktuelt intensivt med at fremme udbredelsen af mellemformer og KL har i november 2020 udarbejdet et inspirationskatalog til mellemformer til forskellige målgrupper¹.

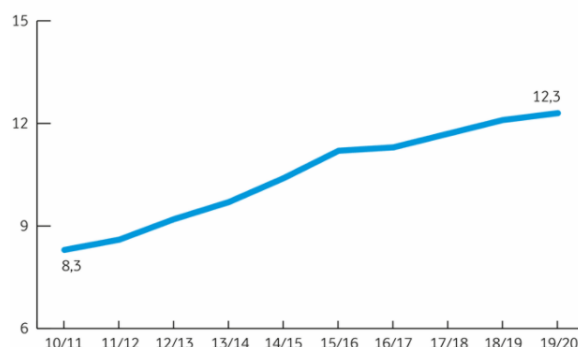
Jævnfør foreliggende korrespondance med VISO (Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation), VIVE (Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd), som udfører et stort landsdækkende studie om mellemformer, samt Århus Kommune, landets førende kommune indenfor mellemformer, kan man ikke aktuelt konstatere eller pege på studier, der indikerer, at efterspørgslen på de højst specialiserede undervisningstilbud, for eksempel dagbehandlingstilbud, er faldende ved introduktion af mellemformer. Men ved at styrke de forebyggende og foregribende indsatser er dette en mulighed.

Introduktionen af mellemformer kan formentlig være et kvalificeret bud på at håndtere den aktuelle udfordring, der er i kommunerne med, at antallet af børn og unge, der får en psykiatrisk diagnose stiger på landsplan (jævnfør figur fra Kommunernes Landsforening, 2021).

---

¹ <https://www.kl.dk/kommunale-opgaver/boern-og-unge/staerke-boernefaelleskaber/eksempler-paa-mellemformer/>

Andelen af 9. klasses elever med en psykiatrisk diagnose fra skoleåret 2010/2011 til 2019/2020 (%)

Note: Andelen af 9. klasses elever i det givne skoleår, som har fået registreret mindst én af ti udvalgte psykiatriske diagnoser ifm. kontakt med hospitalssektoren (somatik og psykiatri) siden de blev født og frem til udgangen af året, de afsluttede 9. klasse.

Kilde: Momentum. Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdata-styrelsen.

Den aktuelle situation for dagbehandlingstilbuddet DASK

Kommunalbestyrelsen besluttede 17. september 2020 at godkende indsatsplanen *Inkluderede fællesskaber for alle børn*, hvorved det økonomiske fundament for DASK forsvandt.

De afsatte midler på 1.074.000 kr. fra Center for Børn og Familie blev flyttet, således at 250.000 kr. blev tilført mellemformen på Paradisbakkeskolen og de resterende 750.000 kr. overgik til behandling på Heldagsskolen.

I forbindelse med 2. behandlingen af det kommunale budget blev der tilført midler til en 1-årig forlængelse, der ophører 1. august 2022. Ved skolestart 2021/22 er der fire indskrevne unge i DASK.

Der skitseres hermed på baggrund af den økonomiske situation og den afsluttede evaluering fire mulige scenarier for dagbehandlings- og skoletilbuddet DASK.

Scenarie a: DASK udfases

Såfremt DASK ønskes udfaset i sin nuværende form og de nuværende fire elever fortsætter, men hvor der ikke indskrives nye elever er dette muligt, såfremt der i budget 2022 vedtages et udvidelsesforslag om udfasning af DASK. Antallet af undervisningstimer og fag vil være uforandret ved udfasning.

Det er administrationens vurdering, at der bør sikres en fortsat faglig og social forsvarlig skolegang for disse elever med så få ændringer som muligt for at imødekomme deres ret til skolegang.

Økonomiske konsekvenser ved scenarie a

Udvidelsesforslaget vil beløbsmæssigt svare til en kortvarig fortsættelse og udelukkende berøre skoleåret 2022/23, idet det efter juli 2023 vurderes, at elevgruppen er så lille, at en fortsættelse ikke vurderes som et pædagogisk korrekt valg.

Dette svarer til 448.000 kr. for perioden 1.8.2022-31.12.2022 og 626.000 kr. for perioden 1.1.2023-31.07.2023

Behovet for pædagogisk personale kan antageligt reduceres, men DASK vil under udfasning også modtage en mindre variabel tildeling grundet faldende elevtal. Det skønnes, at den mindre variable tildeling og det mindre personalebehov balancerer. DASK vil derfor isoleret set blive billigere, men de elever, der ikke indskrives i DASK må formodes at vælge et andet skoletilbud, der udløser en variabel tildeling dette andet sted. I årene med udfasning af DASK vil ud-

videlsesforslaget derfor svare til en fortsættelse, uanset hvilken organisatorisk enhed DASK ønskes i.

Det bør ligeledes overvejes om der i en udfasning af tilbuddet fortsat kan indskrives 9. og 10. klasses elever, for på den måde at bruge det aktuelle tilbud optimalt, set ud fra økonomi, de nuværende elevers perspektiv, og fordi der aktuelt er unge, der er i målgruppen for et skoletilbud, indtil de kan komme videre i ungdomsuddannelse i skoleåret 2022-23.

Scenarie b: DASK forbliver i sin nuværende form

I dette scenarie forbliver DASK i sin nuværende form som skoletilbud, og placeringen ved 10. klasseskolen fastholdes, ligesom der løbende visiteres til tilbuddet via Center for Børn og Families Myndighedsafdeling.

Fordele: Der gøres brug af den specialiserede viden, som allerede findes i skoletilbuddet. Bornholms Regionskommune kan fortsat anvende de eksisterende fysiske rammer, og der er tilknytning til et alment ungdomsmiljø, ligeledes er der vigtige synergieffekt til de omkringliggende undervisningstilbud som Ung på Vej og 10. klasse i forhold til pædagogiske, didaktiske, samt administrative forhold. Der vurderes dog ikke at være økonomiske fordele forbundet med synergieffekten mellem DASK og Ung på Vej og 10. klasse.

Ulemper: Ved at opretholde, at DASK fastholdes under Heltidsundervisningen, gør at yngre elever under 14 år ikke kan visiteres til skoletilbuddet. Dette er u hensigtsmæssigt, da BRK har et behov for et lignende tilbud til yngre elever. Ligeledes er der behov for tilførsel af flere medarbejderressourcer for at imødekomme behovet for flere skolefag.

I tilfælde af, at DASK fortsættes i sin nuværende form, anbefaler administrationen, at de anbefalinger til kvalificering, som er udarbejdet i forbindelse med den kvalitative evaluering følges. Det anbefales således at:

1. der kommer klarhed over visitationsprocessen til DASK således, at alle pladser i tilbuddet anvendes til målgruppen for at sikre optimale betingelser for den sociale og faglige udvikling, samt stabil økonomi.
2. medarbejderne styrkes i kompetenceopbygning med mulighed for efteruddannelse indenfor det specialpædagogiske felt indenfor eksisterende ramme.
3. ledelsen understøtter et øget samarbejde med Heltidsundervisningen, 10. klasse, specialskolerne samt Center for Børn og Families PPR og Myndighed og tilsyn.
4. DASK og samarbejdspartnere involverer forældre og styrker kommunikationen mellem skole og hjem, ikke mindst ved overgange og ved udslusning til andre tilbud for eksempel Ung på vej.
5. DASK fysisk fastholder sin nuværende placering for at være tæt på et alment ungemiljø, men i rolige rammer.
6. Center for Skole samt Center for Børn og Familie understøtter, at der er de nødvendige personaleressourcer samt tilknyttet psykolog.
7. DASK hurtigere indtænkes som et relevant tilbud til unge, der er i stor mistrivsel, da deres situation forværres ved ikke at være i relevant skoletilbud.
8. der i gældende lovgivning afsøges udviklingsmuligheder og forpligtigelser for DASK som Bornholms Regionskommunes dagskole- og behandlingstilbud.

Økonomiske konsekvenser ved scenarie b

En fortsættelse af DASK er mulig, såfremt der i budget 2022 vedtages et udvidelsesforslag om fortsættelse af DASK. Udvidelsesforslaget for det nuværende DASK-tilbud er på 1.074.000 kr. pr. skoleår, dvs. 448.000 kr. for perioden 1.8.2022-31.12.2022 og derefter 1.074.000 kr. årligt. Personalebehovet og dermed det økonomiske behov, er ensartet, uanset hvilken organisatorisk enhed DASK ønskes i.

I tilfælde af, at anbefalingerne om flere skolefag og derved behov for en bredere vifte af kompetencer ønskes implementeret, skal der tilføres midler udover de ovenfor nævnte beløb for at opkvalificere tilbuddet til målgruppen.

Scenarie c: DASKs målgruppe placeres organisatorisk ved Heldagskolen

I dette scenarie indtænkes målgruppen af unge med psykiatriske udfordringer og langvarige perioder uden skoletilbud i specialskolen Heldagsskolens regi, enten i en satellitløsning med nuværende fysiske placering ved Rønne eller ved en placering på Heldagsskolens matrikel.

Visiteringsproceduren vedbliver at ligge under Center for Børn og Families myndighedsafdeling.

Fordele: Der gøres brug af Heldagskolens specialiserede viden om målgruppen, og behovet for flere skolefag kan imødekommes, ligeledes kan elever indskrives tidligere for eksempel ved en alder på 12-13 år.

Ulemper: Synergieffekten til skoletilbuddene Ung på vej og 10.klasse fjernes. Der er desuden behov for at afskærme målgruppen for Heldagsskolens elever med udadreagerende adfærd.

Økonomiske konsekvenser ved scenarie c

En fortsættelse af DASK i Heldagsskolens regi er mulig, såfremt der i budget 2022 vedtages et udvidelsesforslag om fortsættelse af DASK. Udvidelsesforslaget er ved det nuværende DASK-tilbud på 1.074.000 kr. pr. skoleår, dvs. 448.000 kr. for perioden 1.8.2022-31.12.2022 og derefter 1.074.000 kr. årligt. Personalebehovet, og dermed det økonomiske behov, er ensartet, uanset hvilken organisatorisk enhed DASK ønskes i.

Indebærer placeringen et lokalebehov ud over eksisterende lokaler, vil der være behov for en anlægsbevilling.

I tilfælde af, at der er behov for flere elevårgange vil dette medføre behov for øget økonomi. I tilfælde af at antallet af elevårgange fordobles, fordobles det økonomiske behov, svarende til 896.000 kr. for perioden 1.8.2022-31.12.2022 og derefter 2.148.000 kr. årligt. Hvis der ikke ændres ved aldersfordelingen i DASK, er der uændrede økonomiske behov.

Scenarie d: DASKs målgruppe tilknyttes en almenskole

I dette scenarie etableres en mellemform, svarende til Paradisbakkeskolens nuværende gruppetilbud 2-3C eller Nest-inspirerede klasse på en almenskole.

Der etableres på sigt tre mellemformsklasser til indskoling, mellemtrin og overbygning med fire visiterede pladser til elever indenfor autismspektret. Dette vil medføre, at en hel klasserække fra 0.klasse til 9. klasse er etableret fra 2029, såfremt Paradisbakkeskolen vælges som almenskole. Vælges en anden almenskole vil den hele klasserække for målgruppen være etableret senere end 2029.

Visiteringsproceduren vedbliver at ligge under Center for Børn og Families myndighedsafdeling.

Fordele: Placeringen af målgruppen på en almenskole vil give stærkere tilknytning til et almenmiljø, samt bedre mulighed for at justere antallet af fag, samt mulighed for at inkludere eleverne til en almenklasse på sigt.

Ulemper: Der er brug for at etablere et gruppetilbud i rolige og skærmede lokaler på den udvalgte almenskole. Ligeledes skal der sikres specialiseret efteruddannelse til medarbejderne, idet målgruppen er ny i en almenskole.

Økonomiske konsekvenser ved scenarie d

En fortsættelse af DASK er mulig, såfremt der i budget 2022 vedtages et udvidelsesforslag om fortsættelse af DASK. Udvidelsesforslaget er ved det nuværende DASK-tilbud på 1.074.000 kr. pr. skoleår, dvs. 448.000 kr. for perioden 1.8.2022-31.12.2022 og derefter 1.074.000 kr. år-

ligt. Personalebehovet, og dermed det økonomiske behov, er ensartet, uanset hvilken organisatorisk enhed DASK ønskes i.

Indebærer placeringen et lokalebehov ud over eksisterende lokaler på den udvalgte almenskole, vil der være behov for en anlægsbevilling. Vælges der en almenskole, hvor der er ledige lokaler vil dette ikke være aktuelt.

I tilfælde af, at der skal etableres tre gruppetilbud for at dække behovet for indskoling, mellemtrin og udskoling, tredobles det økonomiske behov, hvilket svarer til 1,344.000 kr. for perioden 1.8.2022-31.12.2022 og derefter 3.222.000 kr. årligt.

Del 2: Status på det igangværende arbejde med at implementere de understøttende indsatser E-H samt procedure for visitation til specialiserede undervisningstilbud

Administrationen har med bidrag fra tovholdere og konsulenter i arbejdsgruppe E-H, fokusgruppeinterview med skoleledere, skolechef og leder af PPR sammenfattet den aktuelle status herunder.

Understøttende indsats E: Mindset

Der er iværksat en proces, der skal munde ud i et fælles sprog og børnesyn, der skal implementeres i skolernes udviklingsplaner. Ligeledes skal der arbejdes for optimal sammenhæng til udviklingsprojekterne *De små børns Bornholm*, *Fælles Folkeskole Bornholm* og *Sammenhængende Ungeindsats*. Processen skal resultere i et fælles koncept, som overordnet ramme for alle bornholmske folkeskolars arbejde med mindset.

Understøttende indsats F: Model for samarbejde, rådgivning, vejledning mm. fra alle aktører på området

En arbejdsgruppe arbejder med at udvikle fleksible løsningsmodeller til komplekse problemstillinger, der ikke kan løses med standardprocedurer, inspireret af modellen fra *Sammenhængende Ungeindsats*. Der arbejdes med tidlig, gensidig involvering på tværs af myndighedsområder for at kunne iværksætte handling tidligere. Processen skal resultere i et fælles koncept som overordnet ramme for alle bornholmske folkeskolars samarbejde med aktører på området.

Understøttende indsats G: Kompetence- og kapacitetsopbygning på skolerne

Arbejdet med at lave en kompetenceudviklingsplan for de tre kommende skoleår er iværksat, ligesom der arbejdes med at lave en screening af medarbejdernes kompetencer. Desuden arbejdes der på, at sikre udbud af de fornødne undervisningsfag samt vejlederuddannelser for at sikre opkvalificering af medarbejdernes kompetencer. Processen skal resultere i et fælles koncept, som overordnet ramme for alle bornholmske folkeskolars arbejde med kompetence- og kapacitetsopbygning på skolerne.

Understøttende indsats H: Systematisk opfølgning og ledelsesinformation

Der arbejdes med udvikling af et årshjul for systematisk opfølgning og databaseret skoleudvikling i Center for Skole. Processen skal resultere i et fælles koncept, som overordnet ramme for alle bornholmske folkeskolars arbejde med systematisk opfølgning og ledelsesinformation.

Visitation – status

Der er iværksat en proces, der skal samle visitationen til alle tilbud i ét udvalg i modsætning til gældende praksis, hvor der er flere visitationsudvalg. Ligeledes ønskes der et forum, hvor der løbende drøftes handlemuligheder og indsatser i forhold til de enkelte elever med specialundervisningsbehov på tværs af almen- og specialområder, såvel som mellem myndighedsområder i hele kommunen.

Sammenfattende angiver status på arbejdet med understøttende indsatser i de bornholmske skoler vigtige udviklingsspor i *Fælles Folkeskole Bornholm*.

Del 3: Status på de eksisterende specialiserede skoletilbud og samarbejdet med almenskolen og Center for Børn og Families PPR

Administrationen har med afsæt i et fokusgruppeinterview med skolechef, skoleledere samt leder af PPR sammenfattet den aktuelle status, som herunder fremgår.

Samarbejdet mellem almenskole og de specialiserede skoletilbud

Skoleområdet kan med fordel blive endnu bedre til at udnytte tværgående fagligheder i forhold til arbejdet om skolevægring, forældresamarbejde og udvikling af læringsmål for elever med særlige behov, ligesom der også findes et potentiale indenfor erfaringsudveksling for børn med angst. Status har vist et udviklingspotentiale i forbindelse med det eksisterende samarbejde mellem Haldagsskolen og almenskolen, eksempelvis ved praktikforløb på Haldagsskolen og job-swap-ordning.

Samarbejdet mellem de specialiserede skoletilbud og Center for Børn og Families PPR

Samarbejdet er præget af forskellige børnesyn og en divergerende opfattelse af, hvilke børn, der kan rummes i almenskolen. Et fælles børnesyn bør fremmes, for at udvikle flere inkluderende læringsmiljøer og fremme en fælles forståelse af, hvordan PPR's ressourcer skal bruges på skolerne. Der er desuden behov for at udvikle samarbejdet mellem Center for Skole og Center for Børn og Familie, samt endvidere at udvikle samarbejdet mellem Center for Børn og Families PPR og Myndighed og tilsyn med henblik på at tilrettelægge mere fleksible processer, der både kan håndtere komplekse sager og hurtigere iværksætte relevante hjælpeforanstaltninger.

Del 4: Status på inklusion på almenskoleområdet samt orientering om anvendelsen af den tildelte økonomi til inklusion

Administrationen har med brug af spørgeskemaundersøgelse målrettet skolelederne i Center for Skole samt et fokusgruppeinterview med skolechef og skoleledere sammenfattet den aktuelle status, som fremgår herunder.

Almenskolernes kontinuerlige arbejde med at sikre et godt og inkluderende læringsmiljø for alle elever understøttes ved en række initiativer på såvel den enkelte skole, som på skoleområdet som helhed. Heri indgår såvel specialpædagogiske indsatser, som målrettet støtte til enkeltintegrerede elever (§20, stk.2), pædagogstøtte til klasse/årgang, støtte fra faglige vejledere fra Pædagogisk Læringscenter, holddeling sat lokale indsatser som skovskole og skolehave. Status viser blandt andet, at den nuværende to-voksenordning muliggør co-teaching, holddeling og flere voksne/vejledere i klasserummet, hvorved der er basis for at skabe flere inkluderende læringsmiljøer på skolen.

Nationale anbefalinger vedrørende specialundervisning og understøttende indsatser på folkeskoleområdet

Den herværende evalueringens anbefalinger er i en vis grad sammenfaldende med de aktuelle nationale anbefalinger på området, udarbejdet af det nationale forsknings- og analysecenter VIVE (2018). VIVE konkluderer, at der er fire vigtige fokusområder for udviklingen af specialundervisning og understøttende indsatser på folkeskoleområdet; faglig strategi, økonomisty-

ringsmodel, visitation og styringsinformation. Det er administrationens vurdering, at man bør arbejde videre med særligt fokus på disse områder fremadrettet.

Den aktuelle evaluering har etableret vigtige udviklingsspor på folkeskoleområdet og skabt høj grad af engagement i *Fælles Folkeskole Bornholms* arbejdsgrupper til at arbejde videre med de identificerede fokusområder.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser vedr. DASK er belyst under de fire scenarier i sagsfremstillingen.

Tildelte midler til inklusion i skolerne

Alle danske folkeskoler er forpligtede til at leve op til Folkeskolelovens formål ud fra det bedst mulige faglige skøn inden for den tildelte økonomiske ramme. De bornholmske skoler tildeles en samlet økonomisk ramme, der i de senere år har bestået af et fast beløb pr. skole og et beløb pr. elev, der varierer efter klassetrin. Disse beløb opgøres ud fra folkeskolens elevtal pr. 5. september forud for bevillingsåret.

Gældende praksis var indtil 2010, at skolerne fik tildelt øremærkede midler til understøttende indsats efter ansøgning, både når det vedrørte understøttende indsats i overvejende grad (FSL§ 20, stk. 2) og når det vedrørte understøttende indsats i mindre grad. Midlerne blev tildelt det enkelte barn.

I 2010 besluttede Kommunalbestyrelsen en tildelingsmodel, hvor de øremærkede midler blev udlagt til de enkelte skoler og som skulle dække indsatser til specialklasser, undervisning af enkeltintegrerede elever og særlige støtteforanstaltning. Kommunalbestyrelsens ønske var, at give økonomisk mulighed til den enkelte skole for at prioritere inkluderende læringsmiljøer med fleksible løsninger.

I perioden fra 2010 til 2015 blev beløbet gradvist ændret fra det aktuelle forbrug for den enkelte skole til en mere ensartet tildeling, således at beløbet efter 2015 indgik i den samlede økonomiske tildeling pr. elev og udgjorde ca. 20 mio. kr.

I 2020 besluttede Kommunalbestyrelsen i forbindelse med budgetprocessen at ændre i den eksisterende tildelingsmodel, således at 11 mio. kr., der anvendes til understøttende indsats i overvejende grad blev tildelt skolerne. Ændringen i tildelingen havde udgangspunkt i, at det statistisk blev muligt at opgøre kommunernes anvendelse af midler til specialskoler, specialklasser og støtte i overvejende grad. Den almene inklusionsindsats varetages fortsat ud fra helhedsindsatser på den enkelte skole.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 13: Orientering fra formanden

Åbent møde

13 Orientering fra formanden

00.01.00P35-0099

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	13	

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:
Der blev givet en orientering om personalsituationen på ældreområdet.

Punkt 14: Eventuell

Åbent punkt

14 Eventuelt

00.01.00P35-0099

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	26-08-2021	14	

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 26. august 2021:
Orientering givet.

Punkt 101: Lukket

Punkt 102: Lukket

Punkt 103: Lukket

Punkt 104: Lukket

Punkt 105: Lukket